

POSEBNA IZD.

tev. 13 (613) - Trst - 2. aprila 1963

30 lir

Sredz. in abb. post. - Gruppo I

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
VIA CEEPA 9
TRIESTE 312

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Slovenci! Glasujmo kompaktno za slovenskega kandidata na listi KPI!

Predvolivni agitacijski stroj se je razveljaval in deluje z vso paro. Na mestnih in vaških trgih se vrste govorniki raznih političnih strank. Po ulicah in cestah veter premeteva kupe letakov. Tudi radio in televizija sta v službi volitev in programisti skrbijo za to, da o govorih raznih vladnih in zlasti demokristjanskih prvakov poročajo na dolgo in široko, vsebinsko govore opozicije, zlasti levo pa zgostijo v nekaj stavkov.

In kaj vse slišimo iz ust prvakov raznih političnih strank! Celotno nemogoče stvari. Demokristjani se hvalijo z blaginjo, naj bi vladala po vsej Italiji in ki naj bi, po njihovem namene, zajela vse sloje državljanov. To blaginjo, tako namreč pravijo, so ustvarili oni in nihče drug. Liberalci, ki so do nedavnega vladali skupno z demokristjani pa govore nasprotno. Demokristjane obtožujejo, da pahajo državo v pogubo. Če bi bili oni na vladi, tako pravijo liberalci, bi bilo vse drugače. Zavladala bi resnična blaginja in tudi delavci bi dobili svoje pravice. Kakšna laž! Še nikdar se ni slišalo, da bi finančni mogotci in monopolisti skrbeli za blaginjo delovnega človeka. Toda za volitve pride prav vse, tudi najabsurdnejše.

Vse te in še druge sile se zaganjajo proti komunistom. In ker nimajo nobenega opravičila za to, kar počenjajo, se poslužujejo najrazličnejših izmišljotin in že sto in stokrat obrabljenih protikomunističnih gesel.

Kaj pa se dogaja v našem vojnem krogu, med Slovenci v naši deželi?

Tudi pri nas so vse sile naperjene proti komunistom, proti enotnosti Slovencev pa še posebej. In ker imajo Slovenci v deželi danes — prvič po 29. letih — možnost, da pošljejo svojega poslanca v rimski parlament — in ker to možnost daje samo KPI — so vse sile osredotočile svoje puščice proti uresničitvi te možnosti.

Dokazano je, da nobena druga stranka razen komunistične ne more zbrati toliko glasov, kolikor jih je potrebno za izvolitev slovenskega poslanca. Toda kljub temu si skupine, ki sicer zagotavljajo, da hočejo dobro

Slovenem, prizadevajo, da bi onemogočile izvolitev slovenskega kandidata na listi KPI. In pri tem si upajo trditi, da ne gre za izvolitev poslanca marveč za uveljavitev svojega strankarskega prestiža.

Pred slovenske volivce se postavljata dve izbiri: ali glasovati za slovenskega kandidata na listi KPI in stem omogočiti izvolitev, ali pa glasovati za »prestiž« raznih strank in združenj ter zavreči stvarno možnost, ki jo nudi KPI.

Jasno je, da izbira ne more biti težka ali vsaj ne bi smela biti težka. Zato danes ni čas, da bi govorili o »prestižu« marveč je čas, da konkretno izkoristimo možnost, ki nam je dana.

In Slovenci v goriški in vjdemski pokrajini?

V omenjenih pokrajinah, ki spadata pod volivno okrožje Videm - Gorica - Belluno je KPI kandidirala dva slovenska kandidata. Oba sta iz goriške pokrajine. Slovenske skupne liste tam ni. Zato: Komu naj dajo slovenski volivci svoj glas, če ne slovenskima kandidatom na listi KPI. Mar naj bi jih dali strankam, ki nastopajo proti Slovincem in se celo družejo s fašisti? Ne, tega ne smemo in ne morejo storiti naši rojaki, ki hočejo dobro lastnemu narodu! Slovenci na Goriškem naj vedo, da če se tam ni predstavila skupna slovenska lista, ki v Trstu pravi, da brani svoj prestiž, se ni to zgodilo zato, ker je tako velela Krščanska

demokracija, ki tudi tokrat upa, da se bo okoristila tudi s slovenskimi glasovi. Slovenci v goriški in videmski pokrajini naj vedo, da bodo s tem, da bodo glasovali za KPI in dali preference kandidatom slovenske narodnosti, izpričali svoj narodni dolžnost, ter s tem posredno podprli izvolitev slovenskega kandidata v Trstu, ki bo, gotovo izvoljen in ki bo branil pravice vse slovenske manjšine v deželi.

Iz govora senatorja Terracinija v Trstu

V ponedeljek zvečer je bilo na Trgu Goldoni veliko volivno zborovanje Komunistične partije, katerega se je udeležilo več tisoč volivcev. Na zborovanju je imel glavni govor senator Terracini.

Zborovanje je otvoril kandidat za senat v tržaškem prvem volivnem okrožju tov. Arturo Calabria. V kratkem nagovoru je poudaril, da je nujno, da volivci glasujejo za Komunistično partijo in proti Krščanski demokraciji, če hočejo, da bo italijanska družba napredovala in ne nazadovala, kot se to sedaj dogaja, ker ima Krščanska demokracija oblast v svojih rokah. Tov. Calabria je nadalje poudaril, da zaradi zgrešene politike Krščanske demokracije, Trst še vedno hira in da je zaradi pomanjkanja dela zapustilo naše mesto na tisoče in tisoče delavcev. Poleg tega pa sedaj preti velika nevarnost, da bodo v okviru gospodarske politike Evropske gospodarske skupnosti omejili delovanje največjega tržaškega industrijskega obrata, ladjedelnice Sv. Marka. Da se prepreči ta nevarnost, je zaključil tov. Calabria, naj tržaški volivci v čim večjem številu glasujejo za Komunistično partijo, ker bodo s tem glasovali proti Krščanski demokraciji in proti njeni pogubni politiki do Trsta.

Prvi del svojega govora je senator Terracini posvetil volivnim programom Krščanske demokracije in liberalne stranke, in sicer tistim dvem strankam, ki se sedaj najbolj zaganjajo proti Komunistični partiji. Ugotovil je, da Krščanske de-

mokracija in liberalna stranka, čeprav pod različno barvo, obe zastopata ene in iste gospodarske kroge, to je italijanske monopoliste in ostalo buržoazijo.

Senator Terracini je za tem ugotovil, kako je Krščanska demokracija leta 1958 predložila svoj volivni program in si z njim prevzela obveznosti, ki jih pa v vseh letih mandata ni izpolnila. Tedaj se je Krščanska demokracija obvezala, da bo izpolnila številna ustavna načela in zlasti tista, ki se nanašajo na deželno ureditev, na sindikalne zakone, na ljudski referendum, na juridično priznanje delovnih pogodb, na borbo proti davčni utaji, na reformo krajevnih financ itd. Od vsega tega, pa je Krščanska demokracija pristala, in to pod odločujočim pritiskom Komunistične partije, na ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom Furlanija-Juljska krajina, in še to potem, ko je popolnoma razvodenela posebni statut te dežele.

Nato je senator Terracini govoril o gospodarskem položaju v Italiji, ki ni tako rožnat kot ga hoče prikazati Krščanska demokracija. V tej zvezi je dejal, da naj bi se po statističnih podatkih plače delavcev od leta 1953 do leta 1961 povečale za 47,5 odstotka (in to upoštevajoč tudi vsakoletno manjšo kupno moč lire), medtem ko so se v istem obdobju profiti električne industrije povečali za 155 odstotkov, avtomobilske industrije za 147%, gradbene industrije za 122% in metalurške industrije za 84%. Te številke jasno dokazujejo je dejal senator Terracini, da je tako imenovani »italijanski gospodarski čudež« v omenjenem obdobju samo še bolj poglobil razliko med dohodki ogromne množice delavcev in profiti delodajavcev.

Dober del svoje dveurnega govora je tovariš Terracini posvetil vprašanju miru in koeksistence. Obsodil je prihod ameriške podmornice, ki je opremljena z atomskimi izstrelki »Polaris«, v Sredozemsko morje. Poudaril je, da hočejo Ameriški militaristi napraviti iz italijanskega polotoka magnetno tarčo za morebitne povračilne nastope v primeru svetovnega atomskega spopada. Kritiziral je tudi socialiste, ki ne vidijo v tem hude nevarnosti. Pozval je javnost, naj obsodi multilateralno atomsko oborožitev in zahteva od Italije, naj pristopi k novi, miroljubni, neblokovski ter nevtralni politiki.

Zadnji del svojega govora pa je senator Terracini posvetil stališču socialistične stranke do vlade levega centra in pri tem ugotovil, kako se PSI prepušča igri Krščanske demokracije, ki hoče s to novo vladno obliko razbiti delavsko enotnost v Italiji in oddaljiti Socialistično stranko od Komunistične partije.

Pogovor z volivci

«NOVI LIST» je v svoji zadnji številki zapisal med drugim, da bi »zamejski Slovenec moral gledati na politične volitve z manjšinskega stališča in podpreti tiste politične sile, ki edine imajo možnost, da izbojujejo njegove pravice in zaščitijo njegove koristi«. Te sile naj bi po mnenju časopisa bile tiste, ki so se združile v Skupni slovenski listi.

To je seveda pobožna želja. Skupna slovenska lista je na jesenskih volitvah v Trstu dobila komaj toliko glasov, da je dobila enega predstavnika v tržaškem občinskem svetu. Kako je mogoče, da bi ta skupina mogla uspešno braniti slovenske pravice v vsedržavnem okviru?

Mi ne osporavamo nikomur pravice, da se predstavi na volitvah. Toda pri tem pomislimo na logiko. Skupna slovenska lista

nima nobene možnosti, da bi dosegla izvolitev svojega kandidata. Glasovi, ki jih bo ta lista prejela, bodo povsem zaman. In od tega bodo imeli koristi ravno tisti, ki so krivi, da slovenska narodna manjšina v Italiji ne uživa pravic, ki ji pritičejo.

Zato je tudi propagiranje med Slovenci, naj oddajo svoj glas Skupni listi, na vsej črti škodljivo interesom naše narodne manjšine in proti stvarnim možnostim izvolitve slovenske kandidata na listi KPI, to je proti tistemu slovenskemu kandidatu, ki edini ima možnost da bo dejansko izvoljen.

To naj trezno premislijo vsi naši bravci, predno grejo na volišče. In če resnično hočejo dobro slovenski skupnosti, naj oddajo svoj glas slovenskemu kandidatu na listi KPI.

M. K.

Pogled na množico, ki je poslušala govor senatorja Terracinija na trgu Goldoni v Trstu.

Glas za KPI je glas za mir in koeksistenco za prijateljsko sodelovanje med narodi je glas za odvrnitev atomske nevarnosti

Za rešitev človeštva

Človek je v vseh časih imel orožje. Z navadnim lokom, s samokresom ali puško je mogoče ubiti le po enega človeka hkrati. Topovski izstrelek lahko ubije ducat ljudi hkrati. Bomba, kakršne so med zadnjo vojno metali z letal, so lahko na mah ubile več tisoč ljudi. Kljub temu lahko trdimo, da je sila vsega tega orožja omejena.

Popolnoma drugače pa je z atomsko bombo. S to bombo je mogoče pokončiti človeštvo. Zato ta bomba predstavlja povsem novo monstruozno sredstvo, kakršnega človeštvo ni poznalo v preteklosti.

To dejstvo daje nove dimenzije razvoju zgodovine, zato filozofi govore o novi eri, o atomski eri, v kateri človek lahko pokonči človeštvo ali pa z uničenjem tega strahotnega orožja lahko začne novo resnično veliko epoko napredka človeštva, epoko brez vojne.

To je prvi in poglavitni perspektivni problem, ki se postavlja pred vse človeštvo, neglede na ideološko prepričanje posameznikov ali družbe.

Nov značaj vojne ne dopušča niti izbire med ofenzivno ali defenzivno vojno, kajti, če bi prišlo do sprožitve atomske vojne, bi ta v resnici bila genocidna vojna, in kar je še hujske je to, da bi se ta vojna ne omejevala samo na dve ali več bojujočih se sil, marveč tudi na sile in narode, ki ne bi imeli z bojujočimi nobene zveze.

Spričo tako resnega problema postaja trditev, da je mir največja dobrina, vse premalo, kajti danes mir ni več samo največja dobrina ampak je največja nujnost. Če bodo atomske sile nadaljevale s kopičenjem atomskega orožja, bo vedno odprta perspektiva atomske vojne in prej ali slej bi lahko prišlo do uničenja človeškega rodu.

Mir je, torej nujnost in človeštvo se mora združiti spričo te nujnosti, če se hoče rešiti pred uničenjem. Ta problem komunisti ne postavljajo samo danes, ampak že od takrat, ko smo se zavedli strahotne uničujoče moči atomskega orožja. In že leta 1954 se komunisti predlagali katoliškemu svetu enoten nastop proti atomski nevarnosti, za rešitev človeštva in civilizacije.

Komunisti zavračamo trditve tistih, ki menijo, da je mir mogoče rešiti z ravnovesjem atomskih velesil. Mi trdimo, da je tako ravnovesje, ravnovesje

Volivna zborovanja

Na Tržaškem

SREDA 3. APRILA:

Na trgu Sv. Antona novega ob 18. uri, govori kandidat za senat Calabria, v Mačkoljah ob 20. uri, govori Vidali, v Skednju ob 20. uri, govori Pogassi.

CETRTEK 4. APRILA:

Na trgu Goldoni ob 18. uri, govori Vidali, v Vižovljah ob 19. uri, govori Jelka Gerbec, v Samatorci ob 19,30 govori Jelka Gerbec.

PETEK 5. APRILA:

Na trgu Garibaldi ob 18. uri, govori poslanec Beltrame, v Slivnem ob 19. uri, govori Jelka Gerbec, v Barkovljah (pri Rumeni hiši) ob 20. uri, govori Marija Bernetič.

SOBOTA 6. APRILA:

Na Skoljetu ob 16. uri, govori Marija Bernetič, v Cerovljah ob 19. uri, govori Lucjan Padovan, v Podlonjerju (Nova cesta) ob 19. uri, govori Vera Zužek, v Borštu ob 20. uri, govori Vidali in na Kontovelu ob 20. uri, govori Marija Bernetič in Arturo Calabria.

Na Goriškem

SREDA 3. APRILA:

V Podgori ob 19,30, govori kandidat Dr. Battello.

PETEK 5. APRILA:

V Pevmi ob 18,30, govori Miladin Černe, na trgu Pacassi v Gorici ob 18. uri, govori Menichino, v Štandrežu ob 20. uri, govori Miladin Černe.

Partizansko srečanje v Števerjanu

V nedeljo 7. aprila ob 16. uri bo v Števerjanu (gostilna «na Gradu») srečanje slovenskih partizanov, ki ga organizirata bivša partizanska komandanta Giovanni Padoan-Vanni in Mario Fantini-Sasso. Navzoč bo tudi Mario Lizzero-Andrea.

Najavljene intervjuje s kandidati in drugimi osebnostmi bomo objavili v prihodnjih številkih.

UREDNIŠTVO

oo

terorja, ki pomeni nadaljevanje na poti atomskega oboroževanja in torej vedno večjo nevarnost, da bomo nekoč pahnjeni v atomski spopad, ki bi povzročil uničenje človeške družbe.

Mi zavračamo tudi stališča tistih, ki trde, da ker je svet razdeljen na bloke in da ker je oboroževalno izpopolnjevanje del objektivne stvarnosti, ni več nobene pomoči. Vztrajati na tej trditvi pomeni skoraj isto kot trditi, da je vojna neizbežna. Proti takim trditvam se mi borimo tudi v okviru mednarodnega delavskega gibanja.

Ljudje morajo postati gospodarji lastne usode. Zavedati se morajo dejstva, da so sami dolžni rešiti človeštvo, civilizacijo, življenje.

Mi predlagamo, naj se Italija ne veže na vojaške bloke, naj vodi politiko nevtralnosti, zato zahtevamo tudi odstranitev vseh atomskih naprav, ki so jih Američani postavili v naši deželi.

Komunisti hočemo tako politiko, ki bo dejansko koristila miru, ki bo faktor rešitve človeštva pred katastrofo. Zato vabimo tudi katoliški svet, naj prizna, da je prav to sedanja največja nujnost. Pred kratkim so najvišji voditelji katoliške cerkve proglasili nevtralnost te cerkve. To je važno. Sedanji rimski papež se je zavzel za mir v svetu, za mednarodno pomiritev, za razumevanje in miroljubno sožitje. Toda to še ni dovolj. Katoliški svet v svoji celoti, ki obsega organizacije, stranke, politične voditelje in državnike, naj se postavi proti nevarnostim, ki grozijo človeštvu.

Komunisti ali katoliki, socialisti ali pristaši drugih idejnih struj smo ljudje enakega kova in vsi imamo enake dolžnosti: rešiti civilizacijo, rešiti človeštvo pred strahovito nevarnostjo.

(Iz govora, ki ga je imel Togliatti na konferenci, dne 20. marca 1963 v Bergamu.)

Sila atomskega orožja v svetu je danes že tako velika, da odgovarja sili dvestotirideset milijard ton tritola. To pomeni, da pride na vsakega zemljana po osemdeset ton tritola.

Zaradi sile tega uničujočega orožja so tudi znanstveniki vsega sveta zaskrbljeni. To zaskrbljenost so že ob raznih prilikah odkrito pokazali. Bertrand Russel trdi, da ni mogoče izključiti, da bi v primeru atomske vojne, prišlo do popolnega uničenja vsega, kar je človek ustvaril na zemlji, do uničenja civilizacije in zaradi posledic žarčenja tudi do uničenja človeštva.

Pauling in drugi ameriški znanstveniki so že večkrat govorili ne o nevarnostih atomske vojne temveč tudi o nevarnostih, ki izhajajo iz nadaljevanja atomskih poskusov. Toda atomska strategija je tako povezana s politiko Zapada, da so nekateri ameriški voditelji že preračunali koliko žrtev bi človeštvo utrpelo v sami začetni fazi morebitnega atomskega spopada. Ameriški vojni minister je izjavil, da bi v prvih minutah atomske vojne bilo ubitih tristo milijonov ljudi. Med temi bi jih po njegovem bilo nad devetdeset milijonov v Zahodni Evropi, sto milijonov v ZDA in sto milijonov v Sovjetski zvezi. Med zanj vojno je bilo ubitih štirideset milijonov ljudi; in čeravno je to število zelo veliko, je vendar sorazmerno majhno v primerjavi z onim, ki ga omenja ameriški minister.

Zadnja vojna je stala 837 milijonov milijonov lir, toda od konca vojne do danes so države potrošile mnogo več za priprave na novo vojno, saj te priprave znašajo letno okrog 64 milijonov milijonov lir, kar odgovarja znesku 25.000 lir na vsakega zemljana. In to se dogaja v času, ko milijoni ljudi umirajo zaradi lakote in nezadostne prehrane!

Toda mir je mogoče rešiti!

Rešitev miru je odvisna od vsakogar izmed nas. Odvisna je od naše budnosti ter tudi od naše prisotnosti v političnem življenju.

Tudi ti, dragi bravec, si poklican, da zavrneš trditve tistih «pomirjevalcev», ki bi hoteli uspavati tvojo zavest, zavest človeka, ki živi v času, ko gre za usodo človeštva. Zato pomni: danes je usoda človeštva tudi v tvojih rokah, kot je v rokah nas vseh. To ti poudarjajo komunisti!

Iz našega volivnega programa

... komunisti zahtevamo:

- Politiko nevtralnosti in nevezanosti na vojaške bloke; ustvaritev neatomskega področja v Evropi, ki naj zajame tudi Jadran;
 - doprinos Italije k splošni in nadzorovani razorožitvi, začeni z odstranitvijo atomskih oporišč z italijanskega ozemlja in z morja.
- Trst in vsa dežela se nahajata ob meji med dvema svetovoma. Naše področje se lahko razvija samo v miru in v prijateljstvu ter sodelovanju med narodi. Komunisti smo za tako sodelovanje in zanj se konkretno zavzemamo. Zato glasovati za komuniste pomeni konkretno prispevati za mir, za miroljubno sožitje in za sodelovanje med narodi in državami.

«Polaris» v Sredozemskem morju

Prva ameriška podmornica opremljena z atomskimi izstrelki «Polaris» je prispela v Sredozemlje. S prihodom te podmornice na omenjeno področje, je bilo uresničeno prvo dejanje načrta za multilateralno atomsko oborožitev. Do tega dejanja je prišlo še pred uresnitvijo napovedane odstranitve ameriških atomskih oporišč v Italiji.

Do tega je prišlo kljub temu, da ministrski predsednik Fanfani pred kratkim zagotavljal nasprotje in dolžil komuniste, da po nepotrebnem alarmirajo javnost. Kanadski vlada je zavrnila zahtevo po nastitvi atomskih ameriških oporišč na njenem ozemlju, italijanska vlada pa tega ni bila sposobna naraditi.